

Leden Commissie Evaluatie Kwaliteit Onderzoek
Per e-mail via groot@vereniginghogescholen.nl

onderwerp	kenmerk	plaats en datum
Bestuurlijke reactie op visitatierapport Kenniscentrum Bewegen en Educatie	2019-0359	Zwolle, 7 maart 2019

Geachte leden van de CEKO,

Op 29 november 2018 is het Kenniscentrum Bewegen en Educatie (hierna KC BenE) van Windesheim gevisiteerd in het kader van de BKO, waarin naast een *overall* beoordeling "goed", tien aanbevelingen zijn gedaan. Hierbij geven wij onze reactie op deze aanbevelingen. Deze aanbevelingen zien wij als een positieve stimulans om het onderzoek in het kenniscentrum BenE verder te ontwikkelen en te versterken in de komende jaren.

Aanbeveling 1

Vóór de bezuiniging functioneerden de lectoraten in hoge mate zelfstandig en was er weinig samenhang. De commissie heeft waardering voor de pogingen die na de bezuinigingen zijn ingezet om te komen tot meer samenhang tussen de lectoraten, maar dat proces is met name op inhoudelijk gebied nog niet afgerond. In de komende periode is een verdere doordenking van het verband tussen de strategische koers van de hogeschool, de missie en de vier speerpunten van het kenniscentrum en de visie van de lectoraten wenselijk.

We waarderen het dat de commissie de ontwikkeling die het kenniscentrum de afgelopen jaren heeft doorgemaakt op waarde heeft weten te schatten. Het kenniscentrum is, na de bezuinigingsopdracht in 2017, een weg ingeslagen die verder wordt doorgezet waarbij de verbinding tussen onderzoek, onderwijs en professionaliseren/leven lang ontwikkelen, de samenhang met de strategische koers en de inhoudelijke samenhang tussen de verschillende lectoraten van het kenniscentrum wordt versterkt. Het moment dat een lectoraat wordt verlengd is een natuurlijk moment om eventueel het inhoudelijke accent van een lectoraat te herzien of te stoppen met het lectoraat. Hierop wordt getoetst door het College van Bestuur. Met deze aanvullingen, onderschrijven wij het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 2

Voor de commissie was de inhoudelijke relatie tussen het lectoraat Theologie en Levensbeschouwing en de overige lectoraten moeilijk te beoordelen. De positionering van het lectoraat bij het kenniscentrum heeft te maken met de aanwezigheid van de lerarenopleiding Godsdienst en Levensbeschouwing in het domein. Tegelijkertijd heeft het lectoraat een hogeschoolbrede opdracht. De commissie begrijpt dat een hogeschoolbreed lectoraat niet eenvoudig is in te passen in een kenniscentrum dat op een specifiek domein is gericht. In de gesprekken is naar voren gekomen dat het lectoraat eigenlijk ook bij ieder ander kenniscentrum had kunnen worden ondergebracht, al gaf de lector te kennen dat de keuze voor dit kenniscentrum de meest logische is gezien de aanwezigheid van de

genoemde lerarenopleiding. Niettemin pleit de commissie er voor om op het niveau van de hogeschool nog eens goed te kijken naar hoe om te gaan met een hogeschoolbreed lectoraat. Een eenduidiger plaatsbepaling binnen het kenniscentrum, en alleen daar, kan de waardencomponent van de andere lectoraten versterken, waarmee ook de relevante objectdomeinen voor het genoemde lectoraat in samenhang en samenwerking beter uit de verf kunnen komen. Tijdens de gesprekken werden al voorzichtige eerste pogingen in die richting genoemd, maar dit laat zich structureler aanpakken.

Deze aanbeveling is onderwerp van gesprek tussen het domeinmanagement en het College van Bestuur. Vooralsnog wordt ervoor gekozen het huidige model van kenniscentra per domein te handhaven en het lectoraat Theologie en Levensbeschouwing dicht bij de opleidingen Godsdienst en Levensbeschouwing in het domein Beweging en Educatie te positioneren. Het onderwerp van domeinoverstijgende meerwaarde van het lectoraat voor de hogeschool wordt besproken in het jaarlijkse 'state of the art-gesprek' tussen de domeindirecteur en de portefeuillehouder onderzoek in het College van Bestuur en de werkoverleggen met de lector. De positionering van het lectoraat zal ook een rol spelen als de huidige termijn van het lectoraat afloopt (1-09-2020) en een verlengingsaanvraag wordt uitgewerkt.

Met deze kanttekeningen bij deze aanbeveling, onderschrijven wij het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 3

De lectoraten hebben een kleine vaste personele formatie en zijn verder afhankelijk van financiering uit de tweede en derde geldstroom, die aanzienlijk is. Een dergelijke situatie geeft aan dat de buitenwereld de lectoraten weet te vinden en kan dus als maat gelden voor de waardering van die buitenwereld voor wat de lectoraten te bieden hebben. Daar staat tegenover dat er steeds gezocht moet worden naar externe financiering om het kenniscentrum voldoende omvang te laten houden. Bij een kleine vaste formatie is dat voor de lange termijn een risico, met name voor de uitvoering van een meerjarige onderzoekagenda. Het beschikbaar stellen van een grotere vaste formatie door het College van Bestuur verdient aandacht om de ambitie en de taken van het kenniscentrum naar behoren te kunnen realiseren.

Net als elke bekostigde hogeschool ontvangt Windesheim middelen ten behoeve van praktijkgericht onderzoek via de Rijksbijdrage. Op Windesheim worden deze middelen toegekend aan de domeinen. Het CvB kent, vanwege het belang van praktijkgericht onderzoek voor de hogeschool, nog extra middelen toe aan de domeinen voor praktijkgericht onderzoek. In brancheverband wordt ingezet op het vergroten van de eerste en tweede geldstroom voor praktijkgericht onderzoek. De versterkte samenwerking tussen de lectoraten in het domein wordt verder doorgezet, wat bijdraagt aan het creëren van focus die leidt tot massa. Verder is het mogelijk de capaciteit te vergroten door externe financieringsbronnen die het kenniscentrum jaarlijks weet te realiseren. Met bovenstaande kanttekeningen bij deze aanbeveling, onderschrijven wij het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 4

De vorming van consortia heeft de laatste jaren bij de financiers in de tweede geldstroom een steeds sterkere voorkeur. De commissie vindt het noodzakelijk dat het kenniscentrum hier actief op in gaat spelen, al zijn er zeker aanzetten in deze richting waargenomen.

We zijn ons hiervan bewust dat deze sterkere voorkeur voor consortiumvorming een steeds grotere rol speelt in bijvoorbeeld aanvragen voor NWO subsidies en de Nationale Wetenschaps Agenda. Vanuit het kenniscentrum BenE wordt actiever gezocht naar succesvolle (internationale) netwerken en deze te benutten voor tweede geldstroom onderzoek. Wij onderschrijven dan ook het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 5

Het werkveld gaf in de gesprekken aan dat het kenniscentrum te bescheiden was over de eigen prestaties, die men als zeer waardevol omschrijft. Ook komt men in het werkveld veelal min of meer toevallig in contact met het kenniscentrum. De commissie onderschrijft de kwaliteit van de opbrengsten van het kenniscentrum en bepleit een pro-actievere houding naar het werkveld.

Hiermee spreekt de commissie vertrouwen uit over de kwaliteit van de opbrengsten van het kenniscentrum en de impact van het onderzoek voor het werkveld. Het kenniscentrum BenE pakt dit op als een aandachtspunt in de veldadviesraden; deze bijeenkomsten wil het kenniscentrum inzetten om de betrokken lectoraten en de mogelijk impact cq opbrengsten van onderzoek beter in de schijnwerpers te zetten. Het pro-actiever agenderen van de zichtbaarheid wordt onderdeel van de werkoverleggen tussen de domeindirecteur, de lectoren en de RVE directeuren voor de komende jaren.

Na het verschijnen van het visitatierapport zijn er met de afdeling Marketing en Communicatie (MCD) van Windesheim afspraken gemaakt over de ondersteuning door de afdeling MCD van het kenniscentrum B&E. Hierbij is onder andere afgesproken dat minimaal 4 keer per jaar individueel met de lectoren gesproken zal worden over hun onderzoeksplannen en -activiteiten, en hoe hierover te communiceren. Hiermee kan de gewenste marketing en communicatie adequaat meegenomen worden in de activiteitplannen van de afdeling MCD. Jaarlijks zal de uitvoering met het management van het kenniscentrum B&E geëvalueerd en waar nodig bijgesteld worden in de PDCA-cyclus van de hogeschool.

Met deze oplossingsrichtingen als leidraad onderschrijven wij het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 6

Er is bij de hogeschool geen (medisch) ethische commissie die in voorkomende gevallen een toets uitvoert. Waar dat noodzakelijk is bij een onderzoek wordt uitgeweken naar (medisch) ethische commissies elders, met name bij een universiteit. Gezien de aard van sommige onderzoeksprojecten van het kenniscentrum en de eisen van de toekomst is het wenselijk hier systematisch mee om te gaan. Zo kan een vaste (medisch) ethische commissie worden overwogen op het niveau van het kenniscentrum of wellicht de hogeschool. Positief is dat de noodzaak hiervan ook door het kenniscentrum wordt onderkend.

Het CvB heeft onlangs besloten om, mede naar aanleiding van de nieuwe Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit in 2019 te starten met een hogeschoolbrede Ethische Toetsings Commissie. Voor Medisch Wetenschappelijk Onderzoek dat valt onder de WMO wordt een METC of de CCMO geraadpleegd (dat bijvoorbeeld een rol speelt bij onderzoek vanuit de lectoraten die sport met gezondheidsaspecten combineren). Wij onderschrijven dan ook het belang van deze aanbeveling.

Aanbeveling 7

Het kenniscentrum heeft er blijk van gegeven dat het oog heeft voor het monitoren van de kwaliteit van de projecten en resultaten, o.a. door een werkveldadviesraad voor ieder lectoraat. Uit de zelfreflectie en ook uit de gesprekken is de commissie duidelijk geworden dat de schriftelijke vastlegging van opbrengsten uit deze evaluaties en duidelijkheid over waar de verzamelde gegevens worden opgeslagen, voor verbetering vatbaar is, zulks mede in het licht van de vernieuwde eisen voor wetenschappelijke integriteit. In een tijd waarin validering en bewijslast belangrijk zijn, kan een kenniscentrum niet zonder gedegen evaluatiesysteem dat er op is gericht om processen te verbeteren en adequaat vast te leggen. De commissie beveelt aan hier aandacht aan te besteden.

In het proces van het doen van onderzoek vinden op verschillende momenten verschillende vormen van (interne en/of externe) peerreview plaats. In de aanloop tot de visitatie zijn deze vormen en de mogelijkheden tot systematisch en cyclisch vastleggen, evalueren en bijstellen uitgebreid onderzocht en besproken. Op het niveau van het kenniscentrum onderschrijven we deze aanbeveling en willen we verder onderzoeken hoe we hier invulling aan kunnen geven. Daarbij wil het kenniscentrum hierover in gesprek gaan met de andere kenniscentra.

Bij systematische vastlegging moet overigens ons inziens vermeden worden dat de administratieve last te hoog wordt.

Aanbeveling 8

Het normeringskader in de zelfreflectie biedt niet voldoende inzicht in de opbrengsten van het kenniscentrum. De betrokkenheid van de lectoren en onderzoekers bij de totstandkoming van het normeringskader lijkt niet al te intensief te zijn geweest. Hier is duidelijk een verbeteringslag noodzakelijk.

Wij onderschrijven deze aanbeveling van het panel ten zeerste. We hebben getracht een goede balans te vinden tussen enerzijds 'impact laten zien' en anderzijds 'zo min mogelijk administratieve last'. Soortgelijke aanbevelingen zijn door de BKO-commissies van andere Kenniscentra van Windesheim gedaan. Wij zijn dan ook voornemens om begin 2019 Windesheimbreed met deze aanbeveling aan de slag te gaan.

Aanbeveling 9

In de zelfreflectie zijn alleen de publicaties in wetenschappelijke tijdschriften opgenomen. Publicaties in vaktijdschriften alsook dagblad- en weekbladartikelen zijn in de jaarverslagen opgenomen. Het is wenselijk dat beide typen publicaties in één document worden opgenomen, zeker wanneer er een visitatie plaats heeft, om de opbrengst van het kenniscentrum op waarde te kunnen schatten, zeker ook richting de maatschappelijke werkvelden en met het oog op valorisatie.

Het panel constateert terecht dat alle typen publicaties in de jaarverslagen van het kenniscentrum staan opgenomen. Deze jaarverslagen waren tijdens het visitatiebezoek beschikbaar. Voor de volgende visitatie zal het kenniscentrum er zorg voor dragen dat de publicaties in één document worden opgenomen. Deze aanbeveling wordt door ons onderschreven.

Aanbeveling 10

In de zelfreflectie is geen aandacht gegeven aan de vooruitgang die sinds de midtermreview is geboekt. Het is wenselijk dat in de toekomst een systematische analyse wordt gemaakt van wat er sinds een vorige evaluatie of review is gedaan en bereikt.

Tijdens de visitatie is deze aanbeveling in verschillende bewoordingen een aantal malen naar voren gekomen. Tijdens de visitatiedag zelf heeft het visitatiepanel zichzelf een goed beeld kunnen vormen over de ontwikkelrichting van het KC B&E tussen de vorige evaluatie en deze visitatie en het panel heeft dan ook een weloverwogen beoordeling ten aanzien van de 5 BKO-standaarden kunnen geven, inclusief een 'overall' beoordeling. Wij onderschrijven het belang van deze aanbeveling.

Tot slot willen we de leden van het visitatiepanel hartelijk bedanken voor hun zorgvuldige rapportage en aanbevelingen. Zoals eerder vermeld zien wij deze aanbevelingen als een positieve stimulans om ons onderzoek op een (nog) hoger plan te brengen.

Met vriendelijke groet,

drs. I.T.J. Grimm MBA
Lid College van Bestuur